

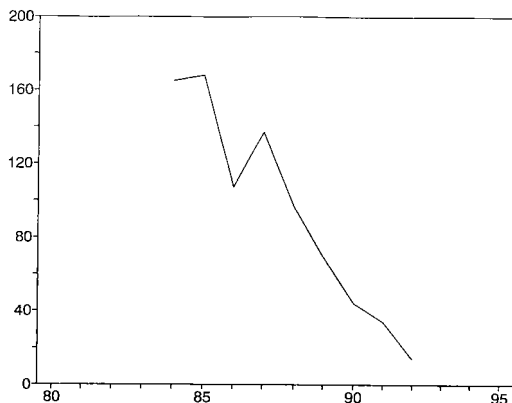
Verdwijnt de Kwartelkoning uit Oost-Groningen?

In de loop van de jaren zeventig kwam aan het licht dat het Oldambt in Oost-Groningen behoorlijke aantallen Kwartelkoningen herbergde (*Limosa* 62: 15-21). Door de achteruitgang van de populatie in het Rivierengebied kan de streek tegenwoordig als het zwaartepunt van de verspreiding van de soort in Nederland worden aangemerkt. Inmiddels is echter duidelijk geworden dat ook hier de Kwartelkoning flink terrein heeft moeten prijsgeven. Bij inventarisatierondes in 1992 bleef het in de meeste nachten stil: slechts 14 territoria werden gelokaliseerd. Dit betekent een voorlopig dieptepunt sinds de start van grootschalige inventarisaties in 1984 (figuur 1). Met name in 1984-85 werden forse aantallen vastgesteld (165, resp. 168 territoria) en konden tijdens één nachtelijke ronde door het belangrijkste gebied aantallen tot 60 roepende vogels worden gehoord. Sindsdien is het aantal territoria afgenomen; gerekend over de periode 1984-92 jaarlijks met 24%.

Naast de algehele achteruitgang als broedvogel op Europese schaal (o.a. *Vogelwelt* 112: 6-9), lijken binnen het Oldambt ook verschuivingen in het aanbod van de verschillende gewassen een rol te spelen. Gewassen die het meest worden geprefereerd zijn luzerne, graszaad en met name karwij. Hiervan is bij karwij en luzerne een verandering in aanbod opgetreden: karwij is vrijwel uit het gebied verdwenen terwijl luzerne recent juist in areaal is uitgebreid. Sinds 1989 wordt meer dan de helft van alle territoria in dit gewas vastgesteld. In de situatie daarvoor werd een dergelijk aandeel alleen in tarwe gehoord. Dit

gewas neemt in oppervlakte de meeste jaren ongeveer de helft van het bouwplan in beslag. Luzerne wordt, in tegenstelling tot tarwe, al vroeg in het seizoen (begin juni) gemaaid. In de loop van de zomer wordt dit bovendien nog eens een aantal malen herhaald. Voor Kwartelkoningen betekent dit dat het vrijwel onmogelijk is geworden nog een broedsel groot te brengen. Dezelfde problemen die al langer in het traditionele habitat (hooiland) speelden, worden hiermee ook in het akkerbouwgebied actueel.

Kees Koffijberg

Figuur 1. Aantal territoria van de Kwartelkoning in het Oldambt, 1984-92.